

No més drets sense debers.
 No més debers sense drets.
 Los drets individuals son imprescriptibles, ilegalsibles é ingarantibles. •
 Llegislar la Llibertat baix pretext de garantirla, es cometre atentat contra ella. •
 La llibertat propia acaba allí abont comensa la llibertat ajena. Es licit, donchs, al individu fer tot lo que no perjudiqui á un altre. •
 La resignació que predicen las religions no es més que la fórmula del engany ab que's preté perpetuar la injusticia social en lo mon. •
 Las religions son caixas d'ahorros que viuben de la estafa d'admetre capitals en la terra, assegurant pagar crescuts interessos al cel.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
 defensa ls principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. •
 La TRAMONTANA es antireligiosa de totes las religions, porque totes son igualment dolentas y depressivas pera la dignitat y la inteligencia humana. •
 La TRAMONTANA en politica defensa sempre al més adelantat contra'l més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi'l modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. •
 La TRAMONTANA no está afiliada á cap partit, servint los interessos generals de la llibertat sens compromissos ni preocupacions de següeri.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Espanya, 1 pesseta trimestre.—Extranjer, 2
 Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ : carrer de Ponent, 1, 1.ª : BARCELONA
 Pela pagos s' admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de fácil cobro y sellos de 15 centims. No s' admeten libranças especials de periòdichs

PREUS DE VENTA
 Número solt, 5 céntims.—30 exemplars, 1 pta.
 Surt á lliam puntualment cada divendres

!!! UN ROBO !!!

...•El LADRÓN fué atado fuertemente y conducido ante la autoridad competente junto con el pan, objeto del delito. •

UNA DISTRACCIÓ...

• á lo que parece, los responsables de esta irregularidad no han podido ser habidos. •

CRÒNICA

Tractem de confirmar lo que moltes vegades ha dit i ha demostrat La TRAMONTANA, això és: que la classe mitja, la burgesia, es no tan sols molt dolenta, (per no dir un altre cosa), sino ademés molt burra, molt, molt.

Lo mon se compon de burros i de pillos; hi ha de tot. Però la classe mitja, com classe privilegiada, es en sí mateixa, les dues coses, tot tot d'una pessa.

Anemho a veure.
Pel cantó de la política trobarem comprobat, efectivament, l'una cosa i l'altra d'això que deyam.

Mirant no més lo que 'l telégrafo nos diu fan los llops de Madrid, aquestos dias trobaréu:

Que 's mor lo conde de Toreno, un gran panxut gran reaccionari, que ha fet més mal a la llibertat que una pedregada enviada per Deu (?) a la vinya de un pages pobre.

Y com si lo país hagues perdut alguna cosa, encara això passi com plor de família, perquè de l' un al altre... tal-lí tal-lera.

Lo que no passa... es dir, si que passa; no hauria de passar, es que tots los politicastes fassin lo plorició. Inclòs en Miliu Castelar, que ja es ben veritat que *apenas si se llama Pedro*.

Eils diuhèn:—Oh, es que la etiqueta ho exigeix i encara que un interiorment pensí: ¿es mort? ¿a? ¿que 's fosquí! Un hom ha de fer lo paperot.

Ventura que retreuhen la etiqueta, i en això son prudents. Fan be de no carregar la culpa als modos i a la decencia, ab quins, a la quènta, están renyits.

Donchs, perquè 's tractava d' un peix gros reaccionari, tots los homes importants dels partits polítics han sentit la seva mort, ó al menos ho han fet veure. Fins s' ha mirat quina mena d' honors se li podian fer pera distingirlo dels mortals vulgars.

Y la veritat es que de mérits no més se 'n hi coneixien dos:

1.º Ser reaccionari més que ningú. (Que ja resulta ser un mérit).

Y 2.º Ser un fart com poch se 'n coneixen.

Mérit digne de ser honrat ó be per las donas de la Boqueria, ja que 's tractava de un bon consumidor, ó tal vegada per los amos de fonda. Crech que en lo cas d' haversell tributat honors en aquest sentit no hi podian pendre part, ni una mica, los mosos fondistas, perquè lo raccionarisme del conde arribava al extrém de no donar propina, per por que 's seus diners no poguessen arribar a servir pera pagar cuotias d' alguna societat obrera, tal vegada— sospitava ell,—podrian anar a parar a la caixa de la Internacional!

!!! Horror!!!

D' un conde així, tan... dallonsa, casi un no entén perquè los polítics volguessen fer tants boatos pel enterro. Encara, que ben pensat, com la política no es més que l' art de menjar forsa, y d' arrò, tal vegada lo conde de Toreno era la genuina representació dels polítics; una especie de Deu d' ells. Y en aquest sentit devian volerlo honrar.

Bueno, donchs, que 'l fassin Sant i lo declarin advocat i protector dels vidvadors, sangoneras y polítics de tota lley.

A pesar de lo qual jo 'm recordaré sempre que 'l pare d' aquest flavió, valguent més que lo fill, havent deixat escrit un libre sobre la guerra de la Independencia, que es tingut per un modelo literari é historici; mentres que lo conde mort ara deixa no més una inmensa panxa plena de reumatisme, y mals recorts com ministre de Foment; lo pare d' aquest tanoca extingit, va mereixer d' Espronceda, que 'l coneixia com la mare que 'l va parir, ser immortalizat en uns versos de *El Diablo Mundo*, quin final diu així:

Al neccio eudas de corazón de dieno
A quien llaman el CONDE DE TORENO

Y donchs al cadavre del fill de tal pare, ha dedicat tots mena de finesas la pollicastria madrilenva.

¡Quin rebatament de caràcters!
Al menos a Barcelona quan va morir madama Michon, no més la religió—perque li pagavan los seus serveys,—prengué part en lo dol dels habitants del carrer del Alba.

Però tanquém los ulls a tanta corrupció.

PAUPERISME Y CRISTIANISME

La persecució de Decio en lo sigle III va fer fugir a molts cristians a las montanyas d' Egipte, ahont acallessen sas discordias y trobessen seguritat pera dedicarse a la practica de sas doctrinas.

La costum fos va fer agradable aquella vida, y encara que acabá la persecució, continuaren del mateix modo fins que en temps del emperador Constantí, per iniciativa de Pacomi, se aixecaren alguns monastirs en la Tebaida. Hilarión introduhi la vida monástica a Palestina; Eustaqui, a Armenia; Atanasi, a Italia, en 340; Martí, bisbe de Tours, a Fransa, y fins al sigle V no varen apareixe a Inglaterra. Mariona creu que la primera vegada que 's parlá de frares a Espanya fou en lo Concili de Tarragona en 516; però está averiguat que ja s' havia tractat d' ells en lo de Zaragoza en 380, y poch després lo papa Zosimo dirigi una pastoral als bisbes d' Espanya contra las ordres conteridas als frares.

Los monjos prengueren lo nom del lloch en que vivian ó dels exercicis a que 's dedicavan. *Tebannitas* se digueren los que habitavan en una isla del Nilo; *anacoretas*, los que 's ficavan en cavernas lluny de tota societat humana; *cenobitas*, los que vivian en comú; *insomnes*, los que 's rellevavan y cantavan nit y dia la salmodia, y *rembochs*, los que vivian enfangats en tots los vicis, afectant hipòcritament una perfecció evangélica.

Los primers monjos solzament se diferenciaven dels demés cristians per la soletat y per sas practicas, pero no eran eclesiásticos, y vivian sense cap lley ó estatut que los fes dependents de cap bisbe. Insensiblement s' aumentá lo número dels frares, y aprofitant y fins tomentant la ignorancia popular, varen conquistar influencia en los negocis civils y eclesiásticos, obtenint càrrechs, consideració y riquesas fins alcanzar la categoria de classe predominant. Contra aquest predomini prengueren serias disposicions diversos emperadors, papas, bisbes y concilis, qual detall no podem manifestar per impedirho lo escàs espay que podem dedicarhi.

En 530 aparegué en Italia lo frare Benet, fundador de Monte-Casino, verdader pare del sistema conventual, que per poch arriba a dominar tota la cristiandat.

La regla dita de Sant Benet dividia als creyents en monjos aspirants a la vida perfecta, y laics, comprenent en aquets al mxeix clero secular, de quins deya que no tenian de cristians més que 'l batisme y la participació en los misteris. Lo régimen dels perfectistes s' acostava tot lo possible a la vida dels benaventurats, que no tenen necessitat del treball, ni de la oració, ni de la lectura, ni de la possessió de res, perquè posecheixen a Deu, realisant l' ideal del cristianisme, que reinaria quan tota cosa apropiable hagués entrat en lo sistema y tota voluntat li fos somesa; es a dir, quan tota la humanitat fos un monastir.

Lo fundador procedia de la següent manera: exigia que lo neófit distribuís sos bens als pobres ó al monastir, mediant una solemne donació, sense reservarse res, perquè desde 'l dia de sa admissió no era duenyo ni d' el mateix. La alternativa de fer donació als pobres ó al monastir no era més que una vana fórmula, perquè ¿quin seria 'l neófit que ple de cel per la casa de Deu al entrar en la companyia de tan sants varons volgués viure a sas expensas? Si lo cenobita sentia decaure sa vocació per la vida contemplativa, lliure era de sortir, y la comunitat li tornava lo seu vesit profa, pero no sos bens, que desde 'l acte de la donació quedavan per sempre en la massa comú. S' admestia que 's pares fassen l' oferiment dels seus fills a l' ordre mediant la donació de tot lo que pogués pertencelzels, ó de alguna propietat, reservantse lo us-de-fruyt pera que a la mort del donant passés al fondo de lo ordre.

Així li valgué al famós Benet la canonisació y a la seva regla un éxit asombros. En la diócesis de Tivoli fundá dotze monastirs, dels quals un arribá fins a emanciparse de la potestat episcopal y ferse senyor de catorze vilas. En lo sigle XII la congregació de Cluny contava 10.000 monjos; la de Casaldulenyas, 3.000; la de Fontevault, 30 monastirs ab un número inmens de monjas. De Fransa vingueren a Espanya los propagadors del monaquisme pera fomentar la ignorancia, omplint los monastirs de Leyre,

Oña y Sanjuan de la Peña. Per tot arréu en las ciutats y en los llochs solitarios las congregacions se contan per centenas, los monastirs per milers y los religiosos d' abdós sexes per milions. Lo tronch del monaquisme es lo Mont-Casino, y encara que 's dividixen ab los noms de cartuxos, cistercienses, gremostratenses, etc., tots son rebrotos del arbre benedictí.

En lo sigle XI lo ordre alcanzá tal grau de poderio, sas rendas foren tantas y tan ben asseguradas, que los benedictins cregueren arribat lo moment d' elevarse a la absoluta perfecció deixant tota ocupació manual com indigna dels verdaders ascetas. Allavors Joan Gualbert, fundador de Vallombreuse, instituí los germans laics ó llechs, encarregats de las feynas que podriam dir domésticas ó de policia de las comunitats, deixant lliures als iniciats en la vida perfecta pera dedicarse a la copia de manuscrits y altres ocupacions análogas pera acabar, segons la frase d' un célebre escriptor, « en una llarga y santa ociositat ».

Més tard, en 1221, Francesch d' Asis funda una nova congregació d' homes y donas casats inspirat en la idea de sistematizar la obediencia entre 's laics, quedant per la creació d' aquest institut, denominat Ordre Tercera, dividida la grey cristiana en monjos d' abdós sexes dedicats a la contemplació y laics treballadors. En lo sigle XV Francesch de Paula perfeccioná lo pensament ab la creació de lo Ordre dels Mínims.

En aquest punt su-pench la tassa perquè encara hi falta molt treball y donará materia pera altres articles.

Pereüll 10 Janer de 1890

Estimat Director: Aquest any, com de costum, hem celebrat la festa de Sant Antoni ab molta alegría, sola faltava per completar la ceremonia un bon predicadó.

La vigilia de la festa, un delegat del nostre Ajuntament, aná a totes las casas dels regidors y demés autoritats a repartir un partit per cada un; y al tocarli per turon aná a casa l' aprofitat *fandilla negrer* d' aquest poble, lo qual rebé el partit ab molta alegría.

Després creyent que 'n tindria poch, envié un embaixador a las Casas Consistorials pera que ni donessin un altre pel predicadó, y l' Ajuntament no tingué altra solució que complaure la petició del *salva ánimas*.

La primera festa, los vètnis d' aquest poble, esperaven ab ansia que 'l costi de *Nogadas místicas* essés ocupat pel *sermoneista*, y al ve al *sermón* van veure que 'l rector y 'l predicadó era 'l mateix fulaner.

Ab un subjecte com aquest, me sembla que anirém mudats, perquè fa lo mateix que un soldat d' aquest poble, que quan li daven lo rancó demanava duas parts: una per ell y l' altre per Sebastiá Marsel (que així li deyan a n' ell).

Disposi de son amic que 'l posará al corrent de totes las fetes capellenas que es fassin.

A. B. de C.

Sant Gervasi de Casellas 27 Janer de 1890

Molt senyor meu: Tinch lo gust de participar que en aquest poble tenim un *rocketer* que se lo donació a ca La Bonanova, y ademés de fer la feyna mística, se ocupa en assumptes electorals.

En aquest poble feya temps que dit sacó de carbó y uns quants dels gremis havian pres la casa gran com a país conquistat, hasta que en aquestas darreras eleccions varios propietaris sortiren elegits; mes aquestas foren anuladas, no per otra y gracia del colomí sino per ides d' un cert diputat provincial que segons sembla vol agafar las *riendas* y altra cosa d' aquest poble.

Diuenme que del passat van tornarse a verificar las eleccions, de las quals resultaren elegits d' aquella manera, tres de dita propietaria y los altres, dels gremis. Però ara be lo més bo: ahir s' anava a fer l' escrutini y los agremiats ab grans crits protestaren y un notari estengué la protesta ab tota forma. Senyor, diuhèn per aquí ara ella ab ella se disputan y contraduehen.

Ara 's diu que als feligresos que han votat contra 'l desitjos del agent electoral de sotana los retira la clientela de las personas piadosas, com assembla que ha succehit al proveedor de que viures d' una comunitat religiosa que de la nit a 'l endemá ha perdut los parroquians.

Seny més per avuy quado ab la promesa de ferli saber lo que fassi dit sacó de carbó y lo sobredit diputat.

Enxica

Cornellá 3 Febrer de 1890

Estimat Director: Lo diumenje passat, a la hora de costum, esperavan los fideles la missa a la iglesia, y veient que 'l capellut no compareixia, s' organia una comissió que anés a averiguar la causa.

Interrogat l' individu de las faltillas, se va negar a fer la missa y s' oposó a que la fes lo vicari. Aquesta negativa per partida doble prové de certes disensiones entre rector y vicari per causas que ells saben y que jo

ignora, però que recaben en perjudici del clima es-
perit dels aspirants a sants d'aquesta vila, com no
gaire important si bé s'considera, perquè molta i molts
hi ha que estan bons i grassos sense missa ni sermons.
Quan la comissió anuncià la negativa rectoral s'armà
gran esbalt entre la aglomeració dels llanuts, i la que
poté serme un aprenent de capellà que organitzà una
parada de rosari.

Los fideles que volien missa y s'havien de contentar ab
rosari, s'creueren enganyats com al que li donas gat
per llebra y varen guillar poch a poch fins a deixar sol
al que portava la betula.

Aixó animà las conversas del dia y li transmeto per
que ho bufi La TRAMONTANA.

Lo CORRESPONDENT.

Hem rebut una carta de Lleida, firmada per Jaume
Rodes, contestant a un altre publicada en aquest setma-
nari sobre l'arrendament del pes públic de la venta del
carbó. Com mostra d'imparcialitat extractarem los fets
concrets que comú, deixant a part las frases ofensives
dedicades al tramont pseudònim de la primers. Diu lo
Sr. Rodes: L'arrendament del pes se va fer ab deguda for-
ma, per medi de subasta pública, lo 16 de Juny de 1880,
que concedí l'Ajuntament en sessió del 19 del mateix,
passantli l'òfici d'aprobació lo 21, previ lo dipòsit de
440 pesetas, los vendors dels voltants que venien lo
carbó a Lleida, s'poden venir del mateix mode, baix la
condició de portarlo a la platja y pagar lo dret a la so-
cietat de carboners. No es cert que barrejin terra al car-
bó ni que donguin vint lliuras per una arroba. Queda
complacut lo Sr. Rodes.

REVOLUCIÓ DE CARRERS

MÚSICA DE LA BARBUETA I LA GRAN VÍLA

Coro

¡Visca la gracia, visca la broma
y ¡vis fora! tots cridém,
carrerons y pòls de mirar ja fem.
Lo motiu que avuy 'os tira
a atborrar ho sab tothom,
es que casi tots a l'una
l'hi dem petacalls al nostre nom.

Som mofa dels demés
carrers,
tan foscos com cofurnas
urnas,
semblém de los temps passats
com los seus Còdics també rovellats!
No 'n diguin ja més
carrers,
puig no ho som ni ho podem serbo,
pero
podém dirne a tot event
¡antes de pesta, ahont mor molta gent!

Lo cas es que van dibentse
los diaris de ciutat
que regir a punt de solfa
l'ajuntament d'arc y 'ha proposat.
Entant nosaltres foscos y llejtos
fins la inverosimilitut,
ni 'ns empodran, ni 'ns netejan,
ni 'ns cudyen si tenim ó no salut.

Quan aixó se 'ns ha dit
hem vingut tots desenguit y a un meeting de moment
hem cridat a tot vivent,
perque vagin si es rebó
que pagant passem per 'xó
mentres que 'n tractar
coses de poch pes
deixam lo que nos porta...
¡entem! 'la carrer!
Y a dirnos la veritat
aixó no es bon pensat,
perque tots a n' aquí
no fem més que sufrir
boixorns de tothom
que observen nostre nom,
y fora regional
que ja qu' aixis quedém
nos mudin desseguida
lo nom qu' ara portém.

Si 'l carré de la Neu miras,
es més negre que 'l carré de la Rosa,
sols hi sentirán púdd.

En lo carré de los Metjes
lo qui entra 'n aurt malalt,
y té un ayre el deu Bonayre,
¡molt apaxiat!

No más hi canten granotes
en lo carré dels Aucells
y es molt fácil prenguin mal
en la volta del Remy.

Lo carré de Lo Cometa
brilla per lo que 's tan fosch
y sols hi ha un que 'l nom he porta
que 's lo del Mal mor.

Sent aixis, presu que 's veu,
nostre nom son per demés,
puig ternirlos res se 'n treu
si 's tenim a tots al revés.

Non nen né... non nen né... no ne né... no se ne, etc.

Cridém ¡vis fora!
carrerons y pianetas,
armém un siberri
canon y xulano,
del carré d' Amalia
y carré de Carretas,
las xinas, com o' extravarant.
¡Apa, tornemhi,
ja que així 'ns olvidas,

nostres miserias
demostrém cantant,
sens por als companys del tarugo
ni a la municipalitat!

Mutillá... mutillá
concejals a la paella,
mutillá... mutillá
los carrers heu d' arreglar!

J. M. CODOLOSA

La política va d'aquella manera que pot inter-
ressar únicament als amichs del escándol y de
las peripecias parlamentarias, no als productors
que prenen en serio lo cumplimiento de sos de-
bers y la satisfacció de sos drets.

Lo debat polítich explica 'ls incidents de la
passada crisis y posa de manifest las ambicions
y mesquinesas de las fraccions y grupets en
que 's divideixen y subdivideixen ministerials,
conjurats y oposicions, y tot confirma la neces-
sitat de fer d' una vegada la neteja revolucio-
naria.

La tristement famosa Caixa dels Morts, de
Tarrassa, ha devallat als abims del no ser, de
ahont no devia haver sortit pera evitar gran
cantitat de mengua y d' indignitat a cert número
d' individus.

Una institució d' dormidors que plega abans
de contar dos anys d' existencia, y que tingué
la protecció dels poderosos, es una demostra-
ció patent de la energia, inteligencia y activitat
dels obrers revolucionaris de Tarrassa.

Aquesta vegada los poderosos de sempre
fieren los débils.

¡Felicitem als bons tarrassenchs!
Ab aquest motiu se celebrará una vetllada al
Ateneu Obrer de Tarrassa que promet ser una
festa d' aquelles en que l' entusiasme y l' ale-
gria alcansan un grau superior.

En lo Circol Barcelonés d' obrers, baix lo
patrocini de Santjosep, se celebrá lo diumenje
passat una conferencia en que als obrers que se
la escoltavan los hi varen fer la propaganda
sobre las bases del régime industrial catòlich.
Ja conixém aquestas bases: consisteixen en
fer treballar als pobres pera mantenir als richs
y als ministres de Deu.

Los obrers que aplaudiren al conferenciant
desempenyaren un paper ben trist.

Lo dissapte 8 del actual, a las vuyt del ves-
pre, la societat *Aucells de Bosch*, carrer de
de la Estrella, 11, 1^a, Gracia, donará la pri-
mera de sas conferencias desrollant varios
companys lo tema: *El conflicto anglo-portu-
gues*.

La entrada será pública.

Los examens de la escola laica de Badalona
han sigut brillantissims, demostrant los alum-
nos grans coneixements en lectura, escriptura,
gramática, aritmética, francés, geometria, his-
toria y solifeig. distingintse los noys Perdigó,
Sampere, Durán y Vall, degut al excelent mé-
todo del professor Sr. Bover Castellás, a qui
agrahim las frases que dedicá a nostre director
ab motiu de no poguer assistir al acte a causa
de sa malaltia.

Per un descuyt involuntari no varem publi-
car la invitació a varios grupos y personalitats
ab las que aquella escola está en bona corres-
pondencia.

Felicitém als lliure pensadors de Badalona
per sa fructuosa feyna.

La fatxada de la catedral está ja molt ade-
lantada.

Aixis nos ho fa saber la premsa local.

La noticia 'ns treu un pes de sobre, perque
mirin que tenir una catedral ab fatxada 'ns con-
venia molt a Barcelona.

Una catedral ab fatxada dona elegancia a una
ciutat ab malas cioscas, ensanxe desmpeprat,
policia detestable y una mortalitat per falta de

condicions higiénicas de trenta y tants per mil
al any, casi igual a la de la ciutat civilizada que
la tinga més grossa.

Lo diumenje 26 del passat Jener, se celebrá
a Cornellá una solcme festa escolar per la es-
cola laica de la cooperativa *El Porvenir*.

Los alumnos Riera, Punset, Camprubí, Sa-
forçada, Dagá, germans Fort, Martorell y Munné
feren lluhida manifestació de sos coneixements
en gramática, aritmética, geometria, historia y
geografia y los Srs. Bonet, Salas Antón y de
Buen, desrollaren degudament lo tema de la
instrucció y l' laicismo.

La autoritat local no assistí al acte.
Felicitém a la societat sostenedora de la es-
cola, al seu mestre Sr. Munné y a la vila de
Cornellá per la fermesa ab que camina avant.

A Fransa 's tracta de crear una caixa de jubi-
lats del treball imponent 5 céntims als burgesos
per jornada de cada hu dels seus obrers y altres
recursos d' aquest género.

Un impost als burgesos administrat per lo
Estat en benefici dels treballadors, es com al
fessen conxorxa 'ls llobs y las guineus pera afa-
vorir a ne 'ls béns y a las gallinas.

Lo mestre de Viñuelas (Málaga), está malalt
de fam, y 'ls del districte de Caspe han de men-
jar en la tenda-asilo y tenen llicencia del gob-
ernador de Zaragoza pera demanar caritat.

En cambi 'ls capellans de las respectives co-
marcas y las majoronas corresponentas, reven-
tan de grassos.

Victor Hugo simbolisá perfectament aquesta
situació quan va dir: «En tots los pobles hi ha
una llum: lo mestre; y una boca que bufa: lo
rector.» Falta ayndar: «un cómplice: l' Estat;
un que hi beneficia: lo burges; y una víctima:
lo treballador.»

La premsa local dona compte de varias bru-
talitats comeses per los burros.

Bo seris que aquestes desgraciats que desem-
penyan tan indecorosa feyna tinguessin al menos
la prudencia de no ferse odiosos; ja 'n tenen prou
ab ser despreciats.

Entre altres diversions carnavalescas, tindrem
a Barcelona ball de disfressas, imitació dels
Incoherentes de Paris.

Encara no sabem del cert com se menja aixó,
pero presumim que será una cosa aixis com
una barreja de sixaretos, burgesos y senyo-
retas aygallufadas que donará lloch a una orgia
decent d' aquelles a que tan aficionats se mos-
tran los fills dels explotadors dels obrers.

Tres condés hem perdut d' un cop a Madrid.

Com que 'ls hereders han reemplasat im-
mediatament als morts, la seva pèrdua no 'ns es
gaire sensible.

Encara que sense condés nos sembla que
també podriam passar.

Si 's morts fossen sabaters, teixidors, fusters,
escòmbriayres, etc., y no tinguessen qui 's
reemplasés, allavors sí que fora un conflicte
serio.

Perque ¡qui dubta que un escòmbriayre es
més útil que un condé?

Las obras de la Rambla que han d' enllassar
la de Canaletas ab la de Catalunya sembla que
portan la velocitat de la tortuga.

Lo burges encarregat de la contracta faria be
en cuytar a traure d' un lloch tan concorregut
l' espectacle de l' explotació y acabar aviat
aquell treball.

Lo doctor Andreu está de pega.

A Torrente han aparegut dos apóstols que 's
dedican a ferli la competencia en la curació de
la tos.

La manera miraculosa de que 's valen pera
aixó es senzills.

Lo malalt subjecta ab las duas mans un cantí
ple d' aygua clara, mentres un dels apóstols,
posat davant y adoptant una acitut ceremo-
niosa, aboca una oració especial y enjega algu-
nas benediccions.

Després de totas aquestas pamplinas lo pobre
Lássaro se 'n garjola tota aquella aygua, y al

endemà, com si hagués posat vi en un llum... està molt pitjor.

Com la indústria dels miracles ha sigut sempre tan beneficiosa, no te res d'estrany que hi surtin competidors.

EP

Los redactors temporers de LA TRAMONTANA havem rebut una expressiva carta firmada per en Joseph Casparó, un dels capítosts del partit obrer barceloní, interessant-se per la malaltia de nostre company Lluana, y oferint-se en tot y per tot, en termes que per no ser de pura cerimònia, sino de debò, son molt d'estimar, y encara més tractant-se d'en Casparó, que si bé milita per la causa obrera, ho fa en camp distint del nostre, y contra'l qual lo company Lluana ha fet més d'una campanya.

Convi, donchs, que agraïm en lo molt que se mereix la oferta d'en Casparó, quins nobles sentiments reconeixem, en nom de'n Lluana y en lo propi.

EP

Lo conde de Toreno autorisà al seu confés pera divulgar que en sa última hora se retractava de tots sos errors passats.

Ara falta averiguar qué es lo que'l mort entendria per errors.

Per mi ho es tota sa vida de home de govern. Y tota la vida de capitalista.

De manera que jo interpreto que'l conde de Toreno en sa última hora se penedia de no haver sigut anarquista.

Que per nosaltres es lo únic exemp de error.

EP

Los proletaris à última hora no 'ns hem de penedir de res.

Perque hem sigut víctimas expiatorias tota la vida.

Y los que viuen en la opulencia, com lo conde de Toreno, 's manos fins à última hora no 's penedeixen d'haber sigut uns ganduls y algo més.

Per qué no se'n penedeixen al plé de la vida? Per comoditat.

EP

Lo boulangerisme à Fransa pren una nova via. Viat que sa popularitat decau cada dia, tracta d'excitar lo fanatisme catòlich contra 'ls juheus.

Ben pensat, encara que un poch tart. Lo catolicisme semb'a per tot arreu odi de rassa, y lo principi d'autoritat deixa expedit lo camí pera 'ls ambiciosos.

D' això 's deu reïar le brav' général; pero los materialistas y anarquistas, demo-trant que los enemichs del Progrés son Deu y l' Estat, arribaran à obstruirli completament lo pas, y acabarà sa carrera en lo descrèdit més absolut.

EP

Nostre amic y director J. Lluana continúa posrat al llit, víctima d' un persistent dolor que, fins à l' hora present, no deixa preveure cap tendència à la millora.

Repetim ab tant trist motiu la súplica à nostres amichs y corresponsals que havem fet en los números anteriors.

LOS BILLARS DE NOVETATS

TRENOS DEDICATS À N' EN TITÓ

Lema: Vers fet de molt bona gana que, fentlo, al autor li tova; puig li valdrà café y copa y un cigarro de l' Habana.

Preguntantme l' altre dia que'm semblava 'l nou saló, 'os vaig prometre, Titó, que jo en vera contestaria. Y, avuy, per aqueix motiu, ne enganxastros gentes per res, vaig à cumplir le prometa fent lo vers: aquí 'l teniu.

Diuen qu' es home l' Elias de molta sort; que may pert... concedi; pró tembé es cert que no bones economias. Empresaria arriegats no acometen sas empreses; ell 'na se sempre ab sorpresas y 'ns surt sempre ab novetats.

Després de servits tenimnos ab lo café que va darnos, are ha volgut regalarons un saló per divertirnos. Y tot en gran; re saquiú; que à Novetats tot se vessa...

Si al café sempre hi ha pressa, lo saló gran... es petit.

Crech que si 'l café llarch fos quatre vegades més que are molta, no trobent lloch encare, haurian de foca 'l dos;

y si 'l gran local pel joch tot lo passag ocupés, no comto pas que 's trobés en vega un billar topoch.

Mes, tornant à la pregunta de que'm sembla aquest local, contestaré molt formal qu' entre 'ls salons tota desputa.

No'm diuen que se 'l enganya, si ho sent, qualsevol persona, que cap més n' hi ha à Barcelona de local d'aquest... ¡ni à Espanya! Que m' ho negui... veyim... ¡apel! que ja'm sentréu 'ls crits. ¡Jo que tinc 'l Espanya als dits! quan toco ab 'ls dits lo mape!

Aquí, juganhi, a' hi gosa perque tot es espanyós; aquí dintre 'l jugadós una ab altres no 's fan nosa.

Perque com cada billar té lloch sobrat pels cantons, ni farán nosa 'ls mirons... (y aixó es tant com regular).

Ab lo pueyo d' aquí dins un altra hi col loceria vint billars; y aixó ho faria per negoci; ab pagans fins.

Qualsevulga duenyó casi ho hauria aprofitat més; pero 'l ignasi, ¡al veu! ¡Es un gran home l' ignasi!

Ell, que'n tot es una esposa, procura, tot tirant plans, accontentar 'ls parroquians... (mentres que paguin la casa).

Desde l' una à l' altra part hi ha tan llarg passadís que hasta arriba à sor cansada; vull dirvos, que n' hi ha un fart.

Per' tó proposo à l' Elias buscant nostras conveniencias, que hi posi à dins diligencias, coixes de punt ó tranvía.

Altra millora à la llista proposo, per si acás vol; es perque no fassi mal, tot buscant à sigú, la vista.

Del cap-de-vall s' adverteix que si 's mira al cap-d'enunt buscant à sigú, 's veu un punt ó bulto... ¡no 's distingeix!

De las milloras-modelos fora, donchs, y humanitari, que hi haqués algun armari ple de lentes y gemelos.

Fora d' aixó, 's asseguro que 's pot veni à jugar, y, ab franquusa, 's pot pagar ¡no pela per hora!... ¡un duroll!

Tot lo material, molt maco: bones tacacs y bones boles; y las bolas corran solas en veyent no més lo taca.

Las taules molt ben detadaes, que las alaba tothom: ja 's coneix sens' llegal 'l nom que son fetes d' en Terrades.

Lo servey, es manifiest, que més bé no pot complaure: los palos, antes de caure, ja son plantats... ¡Si 's va llast!

No hi ha al mon millor saló de billars, dit sans cuidado. ¡Y per porta aquera tinglado ningú més que vos, Titó!

PEPE DEL GARRIL

Nostre corresponal de Fustnyà de Sacrat, entre varias hassanyas evangélicas del ensotanat del poble, diu que censurant desde la trona à las mares que obligan à anar à sas filles à la fàbrica, digué que «tots y totas las que treballan à la fàbrica son unas deshonradas y uns qual-sevois.»

Paraulas de un gandul d' ofici que ni tan sols te 'l talent de saber adular als burgesos y se enemista ab los treballadors.

Aquest perteneix à la categoria de capellans ab morrió y albarda.

EP

En un poble dels voltants de Barcelona, no gayre lluny de Moncada, un Ruch tort de potas y peu de pinya executà la següent fetxorria evangélica:

Jugavan varios sortis en la plassa pública, quan de prompte sortí de la iglesia bramulant

com toro al sortir del corral, y las enpreguè à garrotada seca contra aquella canalleta, deixantne dos ó tres de bastant mal parats.

Lo tal personatje ha sufert ja en altre ocasió las bufadas de LA TRAMONTANA, y, ni por casar. Pares que teniu fills, aparcaulos de la Iglesia si no voleu veurerlos atropellats bárbarament.

EP

Lo diumenje 19 del passat al vespre, à la barrriada de Hostafranchs va haberhi una alarma gran.

Tiros, crits, gatzara, veus de mando, soroll, estropics, rialladas: semblava alló la invasió de una horda de carlins en una població iude-lensa.

Los vehins inquiriren la causa y varen averiguar qu' era lo sant del rector, y aquell sant varó, en companyia de la canalla que va poguer arreplegar, celebrava 'l festa dins de la Iglesia d' aquella manera evangélica.

EP

Apa, tornemhi. Se han evaporat las alhajas qu' hi havia en la iglesia de Serrigon (Càceres).

Las ernes de conreubar la llana dels moltons de Belpuig també han passat à millor magatzem.

Res: una operació química y un cambi de domicili més que anyadir als innumerables de aquest género.

EP

Lo ministre del Senyor Francisco Sorribas ha sigut pres com à suposat autor del horrorós assassinat comés contra Cándido Gaivez, vehí de Val de Sanmartín (Saragossa), lo qual fou trobat en las aforas de dit poble ab varias punyaladas, feridas d' arma de foc y lo coll tallat.

Ab assumptos d' aquesta naturalesa no me endro ab comentar. Qui 'n vulga que se 's fassi.

EP

Los bomberos de la Habana tenen per patrona à la verge dels Desamparats y à n' aquesta senyora li deu agradar enterarse à quins graus d' adelante se troba lo cos que patrocinia, quan estant celebrant la festa del seu dia, va fer que un ciri calés foc à ne 'l seu manto pera veure com se lluhian los seus fillets.

La pobreta va pagar ben cara la seva curiositat, puig en poch rato va quedar nada menos que carbonizada ella y tot l' alvar.

La única cosa que 's lliurà del incendi, may dirian lo que va esser, donchs las joyas ab que l' havian engalanada pera la festa.

EPIGRAMAS

Lo meu amic Pau Gueds va caure de no gayre alt, y estranyesal presé emai un dels seus dos masovers.

—Quimeta, je som al vespre y 's noys son dalt del terrat, si m' enfado y pujo are ab ella feré un diabat.

—Soseguia, senyor Rossenjo ¡diu la minyona veu!, estiguis quiet, que jo sola ara 'l hi feré baixà.

M. GURA I.º

KARADA

Que'n té poca de tres dos la nia de la Ramona, de fer passa 'l seu capis tanta primera segona...

Fins li tres Au botetada si ell li demana un rei, y ella viu ben recreada y gironansa ab un total.

EUDALT SALA

ANAGRAMA

¡Es cert qu' es casa Riquel don Tot ab donya total!

F. CUADRAS

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA:—CB—DO—TEL.

Tip: «La Antena», Borda de la Universitat, 4, Barcelona.